

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Bogumiła Ustjanicz

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa G. N.

przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w H., Dyrektorowi Aresztu Śledczego w S., Dyrektorowi Zakładu Karnego

w J., Dyrektorowi Zakładu Karnego w R. i Dyrektorowi Aresztu Śledczego w B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 czerwca 2011 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 25 stycznia 2011 r.,

oddala zażalenie; przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego na rzecz adwokata P. R. kwotę 300 zł (trzysta złotych) powiększoną o podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 25 stycznia 2011 r. Sąd Apelacyjny uzupełnił wyrok tego Sądu z dnia 30 grudnia 2010 r. w ten sposób, że zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2700 zł.

W zażalenie na to postanowienie powód wniósł o jego zmianę i nieobciążenie go kosztami postępowania apelacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Treść rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd Apelacyjny jednoznacznie świadczy o przegraniu przez żalącego sprawy w postępowaniu apelacyjnym. Zasadą jest zaś, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu - art. 98 § 1 k.p.c.). Przewidziany od tej zasady wyjątek, pozwalający na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów procesu albo nie obciążanie jej w ogóle tymi kosztami, art. 102 k.p.c. dopuszcza tylko "w wypadkach szczególnie uzasadnionych". Zakwalifikowanie przypadku jako "szczególnie uzasadnionego" wymaga uwzględnienia całokształtu okoliczności sprawy. Do okoliczności takich należy m.in. sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej. Nie jest jednakże dowolnością uznanie przez Sąd Apelacyjny, że nawet niekorzystna sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, uzasadniająca zwolnienie jej od kosztów sądowych, nie jest okolicznością wystarczającą do nieobciążania tej strony kosztami procesu.

Niepodobna bowiem pominąć, że dla oceny okoliczności uzasadniających zastosowanie - jako wyjątkowego - art. 102 k.p.c., istotne znaczenie ma to, czy chodzi o koszty postępowania przed sądem pierwszej czy też drugiej instancji (koszty postępowania apelacyjnego). Konstytucja gwarantuje prawo zaskarżania orzeczeń sądowych wydanych w pierwszej instancji (art. 78) i co najmniej dwuinstancyjne postępowanie sądowe (art. 176 ust. 2). Powód prawa tego nie został pozbawiony i skorzystał z możliwości zaskarżenia apelacją wyroku sądu pierwszej instancji oddalającego powództwo. Powinien jednakże liczyć się z możliwymi konsekwencjami - dla rozstrzygnięcia o kosztach procesu - swojej decyzji o wniesieniu apelacji. Decyzję tę podjął bowiem w sytuacji wnikliwego

rozpoznania sprawy przez sąd pierwszej instancji i szczegółowego uzasadnienia wydanego przez ten sąd wyroku oddalającego powództwo.

Z przytoczonych względów, zdaniem Sądu Najwyższego nie jest zasadny zarzut wydania zaskarżonego postanowienia z naruszeniem art. 102 k.p.c., co powoduje, że zażalenie należało oddalić (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym orzeczono na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).